

6. søndag efter Trinitatis d. 23. juli 2017

Salmer:

417 Herre Jesus, vi er her

392: Himlene Herre, fortælle din ære

391 Dit ord, o Gud, som duggen kvæger

687 Hvor dejlig skal Guds kirke stå

217: Min Jesus, lad mit hjerte få

3 Lovsyrer Herren, min mund og mit indre

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 5,20-26

Jesus sagde: »Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de skriftkloges og farisæernes, kommer I slet ikke ind i Himmeriget. I har hørt, at der er sagt til de gamle: ›Du må ikke begå drab,‹ og: ›Den, der begår drab, skal kendes skyldig af domstolen.‹ Men jeg siger jer: Enhver, som bliver vred på sin broder, skal kendes skyldig af domstolen; den, der siger: Raka! til sin broder, skal kendes skyldig af Det store Råd; den, der siger: Tåbe! skal dømmes til Helvedes ild. Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave. Skynd dig at blive enig med din modpart, mens du er på vej sammen med ham, så din modpart ikke overgiver dig til dommeren og dommeren igen til fangevogteren, og du kastes i fængsel. Sandelig siger jeg dig: Du slipper ikke ud derfra, før du har betalt den sidste øre.«

Da jeg var 7-8 år gammel, var jeg på en børnesommerlejr et sted i det vestjyske. Vi var alle samlede i mødesalen og legede en leg. Vi var på hold sammen to og to, og så vidt jeg husker, handlede det om, at vi skulle gå ud og finde bestemte ting, enten et sted i lejrbygningen eller på vores værelser. Min holdkammerat var hurtig og fandt den ting, vi nu skulle finde. Jeg havde ikke helt forstået legen og spurgte ham, om jeg så også skulle gå ud at finde noget. ”Nej, din torsk”, sagde han.

Det bed sig fast, det øjeblik. Det var første gang, at jeg var blevet kaldt noget grimt af et andet menneske. Torsk er måske ikke det allergrimmeste at blive kaldt, og var eller er heller ikke det skældsord, som ligger først i mit ordforråd. Måske var drengen fra Hvide Sande eller en anden fiskerby. ☺

Men alligevel. Jeg forstod intentionen. Min holdkammerat syntes, jeg var lidt fatsvag og dum og valgte at sige et skældsord til mig. Så var det og jeg ligesom sat på plads.

Hvis jeg havde været bibelstærk dengang, kunne jeg have sagt til min holdkammerat, at han skulle læse prædiketeksten til i dag. For i dag hører vi netop om grimme ord, som bliver sagt. Raka, som betyder tomhed, og tåbe. Det er skældsordene i dag. Men det er ikke så meget skældsordene i sig selv, Jesus vil fokusere på.

Nej, det handler om vreden. Den vrede, som i yderste konsekvens kan føre til drab, som når et menneske i blindt raseri eller jalousi slår et andet menneske ihjel. Langt de fleste mennesker er enige om, at vi ikke må begå drab, og det var de jødiske skriftkloge og farisæere også enige i. Det femte bud, som Gud gav til Moses og israelitterne på Sinai, handler om drab. ”Du må ikke slå ihjel.”

Sandt. Et samfund, som bliver befriet fra mord og drab, vil være et bedre samfund. Men Jesus har gennemskuet, at farisæerne og de skriftkloge har en for enkel og ydre forståelse af loven. De tror, at det er nok, hvis loven overholdes med ydre handlinger. Hvis vi ikke slår ihjel, så følger vi Guds bud. Og det er rigtigt nok. Men Jesus viser lovens og budenes sande og dybere mening. Det handler ikke kun om den ydre handling. Nej, han vil dybere ind. I tanken, i sindet, i det indre liv.

Drab skyldes som regel vrede, så når det femte bud siger, at vi ikke må slå ihjel, så skal det forstås sådan, at vi heller ikke må blive vrede.

Nu er det som om, at det kommer lidt tæt på. De færreste af os har slået et andet menneske ihjel. Men været vrede? Kaldt hinanden tåbe eller torsk? Det har de fleste af os. I huset derhjemme, bag rattet i trafikken, eller til en fodboldkamp, hvor vi blev fældet lige lovligt voldsomt.

Det er forskelligt, hvor let vi har til vreden. Hos nogle kommer den hurtigt og let. Hos andre skal der mere til, før den springer ud og viser sit rødglødende ansigt.

Men hvis Jesus mener, at vi ikke må blive vrede, så er vi alle skyldige.

Buddet forstærkes, det handler ikke kun om ydre handlinger, men også om vores indre liv og på den måde bringer Jesus buddet helt ind i vores daglige liv.

Det er som om han siger, for nu at låne ordlyden fra læsningen fra 5. Mosebog:

For det, jeg i dag befaler dig, er dig hverken ufatteligt eller fjernt. Det er ikke i himlen, så man måtte sige: ”Hvem vil stige op til himlen og hente det ned til os og forkynde det for os, så vi kan følge det?” Det er heller ikke på den anden side af havet, så man måtte sige: ”Hvem vil drage over til den anden side af havet og hente det til os og forkynde det for os, så vi kan følge det?” Nej, ordet er dig ganske nær, i din mund og i dit hjerte, så du kan følge det.

Jesus tager Guds bud, som jøderne, som vi? måske har placeret på en fjern hylde og hiver dem helt ind i vores liv. Guds bud har ikke kun noget med vores åndelige liv at gøre, salmesang i kirken, eller når vi beder. Guds bud er heller ikke kun abstrakte principper og idéer, som vi kan holde på afstand ved at teoretisere over dem og diskutere om det ene eller andet princip er vigtigst. Guds bud er ikke nogle, som de fleste af os kan sige os fri fra, fordi de kun har med de lidt grovere og slemmere overtrædelser at gøre, som mord og andre grove ting, som alle er enige om, at vi skal holde os fra.

Nej, Guds bud har med vores helt konkrete dagligdag og daglige liv at gøre.

Hvad stiller vi op, når vi bliver vrede?

Det er vigtigt, vi gør noget ved den. For ifølge Jesu ord i dagens tekst gør vrede os skyldige over for Gud, uanset om det i yderste konsekvens fører til mord, eller om det fører til, at vi kalder hinanden for idiot eller bonderøv, eller om vi bare tænker vrede tanker i os selv, og ikke lader den anden mærke det.

Gud ser os og kender os, og vreden, den må vi overlade til Gud, sammen med hævn og den retfærdige dom.

Jeg tror ikke, det betyder, at al vrede er forkert og noget, som er Gud imod. I Efeserbrevet 4,26 står der: ”Bliv blot vrede, men synd ikke. Lad ikke solen gå ned over jeres vrede.”

Så vi kan tale om retfærdig vrede og uretfærdig vrede. Hvis vi bliver vrede, når vi ser, at andre mennesker bliver udnyttede og tænker, ”Det er da for galt” og handler på vreden og yder konkret hjælp til et andet menneske, så kommer der noget godt ud af vreden. Så bliver vredens energi kanaliseret et godt sted hen; til gavn for andre mennesker.

Så der findes god vrede og dårlig vrede. Men den dårlige vrede er kendetegnet ved, at den ikke gavner andre mennesker, og ofte har egoistiske motiver. Og det er den vrede, Jesus taler om i dagens tekst.

Det Jesus også ønsker at sige med disse vers, er, at vi må tage mellem menneskelige uoverensstemmelser alvorligt. Fordi de kan føre til drab, men også fordi de kan føre til ufred i mindre omfang: splid, sårede følelser, tristhed.

Derfor kommer Jesus med to eksempler på, hvordan vi skal handle i situationer med mellem menneskelige uoverensstemmelser. Det første eksempel:

”Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave.”

Jesus siger sandsynligvis dette i Galilæa, og det eneste alter, som man måtte ofre ved, lå i templet i Jerusalem, langt væk. Jesu eksempel handler derfor om et menneske, som er rejst 120-130 km for at ofre ved alteret i Jerusalem. Sandsynligvis skulle han ofre et dyr. Han køber dyret og gør sig klar til at ofre det. Så kommer han i tanke om, at han har såret en af sine medmennesker, og rejser derfor hele vejen tilbage til sit hjem for at få gjort op, for at få sagt undskyld og bedt om tilgivelse.

Derefter rejser han tilbage til templet i Jerusalem, og nu bringer han så offeret. Det drejer sig altså om en ekstra rejse på 250 km, sandsynligvis på gåben, for at få gjort op inden han kan bringe offeret og fortsætte sin gudsdyrkelse.

Det virker vildt og lidt fjollet. Hvorfor kan han ikke bare først bringe offeret, fortsætte sin gudsdyrkelse, og så få ordnet det andet, tilgivelsen, bagefter?

Jesus ønsker at sige, at den mellem menneskelige forsoning er vigtig. Så vigtig at den er værd at rejse 250 km ekstra for. Så vigtig at det er værd at afbryde ens gudsdyrkelse for at få sagt undskyld til et andet menneske. Og i sidste ende, hvilken gudsdyrkelse er så egentlig også bedre end selv at følge Guds eksempel? Jesu liv var et langt forsøg på at forsone Gud og mennesker, på at bringe fred og god forbindelse mellem Gud og mennesker. Så stærkt og vedholdende var hans forsøg på det, at han til sidst døde af det. Jesus blev slået ihjel af mennesker, som ikke ville høre om hans vej til Gud. Så meget skulle der til for at skaffe os forsoning med Gud og for at vores relation med Gud blev genoprettet.

Så at arbejde for forsoning er på ingen måde det modsatte af gudsdyrkelse og noget, vi skal tilsidesætte for at kunne bruge tid på Gud. Nej, at leve i fred, enighed og glæde med andre mennesker er i allerhøjeste grad en gudsdyrkelse, og tør vi sige, en guds-tjeneste.

Så af det første eksempel kan vi lære: I stedet for på vej mod alteret at mumle ”Idiot” for os selv og tænke ondt om det menneske, som vi kom til at gøre noget ondt imod, så må vi handle på vreden, den selvretfærdige undskyldning for vores handling, og gøre noget for at blive forsonede med hinanden, få genoprettet relationen og venskabet, få mere guds-tjeneste ind i vores daglige liv. Det betyder ikke, at det altid er let at søge forsoning. Måske vil den anden ikke tage imod det. Måske er den anden i mellemtiden død. Der kan være alle mulige forhold, som komplicerer det, og gør, at det ikke på nogen måde er ligetil.

Men i dag er der fokus på de tilfælde, hvor det faktisk er muligt, og hvor det er os, som har brug for en anledning, et skub, en opfordring, til at søge forsoning og bede om tilgivelse.

Det andet eksempel, som Jesus fortæller:

”Skynd dig at blive enig med din modpart, mens du er på vej sammen med ham, så din modpart ikke overgiver dig til dommeren og dommeren igen til fangevogteren, og du kastes i fængsel. Sandelig siger jeg dig: Du slipper ikke ud derfra, før du har betalt den sidste øre.”

Altså, et menneske skylder et andet menneske nogle penge, og de er nu på vej til domstolen sammen for at få afgjort sagen. Det er derfor en god idé at forsøge at få en aftale, inden man når frem til domstolen, hvor man sandsynligvis vil blive dømt til at betale alle pengene.

Dette eksempel er ikke et praktisk råd til, hvordan man løser pengesager. For hvor skulle de ekstra penge komme fra, hvis man nu havde en stor gæld?

Men det er for et forstærke Jesu råd: lad ikke dårlige relationer forblive uløste. Det er vigtigt at leve i fred, kærlighed og forsoning med sine medmennesker. Det handler derfor ikke bare om at undgå at komme i fængsel, men om at vi på alle områder af vores liv må følge Guds riges værdier. Det ønsker Gud.

Men for nu at spørge igen. Hvordan gør vi det? Hvordan undgår vi at blive vrede? Hvordan får vi modet til at søge forsoning og spørge om tilgivelse, når vi har gjort ondt mod et af vores medmennesker?

Igen må vi kigge på læsningen fra Det Gamle Testamente.

For det, jeg i dag befaler dig, er dig hverken ufatteligt eller fjernt. Det er ikke i himlen, så man måtte sige: ”Hvem vil stige op til himlen og hente det ned til os og forkynde det for os, så vi kan følge det?” Det er heller ikke på den anden side af havet, så man måtte sige: ”Hvem vil drage over til den anden side af havet og hente det til os og forkynde det for os, så vi kan følge det?” Nej, ordet er dig ganske nær, i din mund og i dit hjerte, så du kan følge det.

Ordet er dig ganske nær, i din mund og i dit hjerte, så du kan følge det.

Det er i det hele taget bevægelsen i kristendommen. Fra Gud mod os. Hen til os. I os. Helt tæt på os. Guds ord er os ganske nær, i vores mund og i vores hjerte, så vi kan følge det. Moses taler om Guds ord som loven. Guds bud er ikke fjerne og ukonkrete, de er lige her hos os, og de omhandler vores dagligdagsliv.

Ordet, som er os nær, det er også Kristus. Han er den, som kom fra Gud og kom helt tæt på. Han er den, som bringer Guds bud og Guds vilje til vores liv, helt ind i vores daglige liv. Jesus præsenterer det for os, så vi kan følge det, så vi kan følge ham.

Og han efterlod os sin ånd, sit guddommelige nærvær, til stadig at oplyse os om, hvordan Guds ord skal forstås, og hvordan vi skal finde mod og visdom til at efterfølge det.

Guds Ånd bor i os. Det er vores håb. Dagligt, igen og igen, kæmper Helligånden mod vreden i os og forvandler det til noget, som gavner andre mennesker og som ærer Gud. Han forsøger at forvandle vores dagligdags liv til en guds-tjeneste.

Det betyder også, at når vi går ud fra kirken og ud i hverdagen og måske skal ud at finde en bestemt person for at søge forsoning og sige undskyld, så går Guds ånd med os. Så er Kristus ved vores side, og hjælper os ikke kun med at styre vores vrede, men giver os også modet til at søge forsoning, sige undskyld og bede om tilgivelse. På den måde tager vi vores guds-tjeneste med helt ud i hverdagen, helt ud i vores daglige liv. Med Kristus ved vores side.